

Олександр КОЖОЛЯНКО

ВЕРЕСНЕВІ НАРОДНІ СВЯТА НА БУКОВИНІ

Досліджені вересневі язичницькі свята ластівок, горобців, «Весілля свічки» та християнське свято Семена Странника. Простежено виховний характер свята ластівок та горобців, коли перед святом робились господарем, в присутності дітей, гнізда, дощечки для полегшування входження ластівок у гнізда та ін. Досліджено поєднання свята Семена з язичницьким святом «Весілля свічки».

Ключові слова: ластівки, горобці, свято, християнство, свічка, язичництво, доброта, вечорниці, калина.

Осінні календарні свята значно менше уваги привертали дослідників. Про вересневі язичницькі свята українців ми маємо мало досліджень як українських, так і зарубіжних авторів. Ще у 60-х рр. минулого століття цими питаннями займався український дослідник діаспори С. Килимник [6, с. 155—161, 168—170]. Зокрема, у праці «Український рік в народних звичаях і історичному освітленні» (т. 5) С. Килимник намагався показати рідновірську основу осінніх свят ластівок, горобців, «Весілля свічки» на загальноукраїнському матеріалі, а також дослідити зв'язок християнського свята Семена з осінніми вересневими святами відльоту ластівок та «Весілля свічки».

В. Скуратівський у праці «Місяцелік. Український народний календар» пов'язує свято Семена з введенням християнства на Русі, а відповідно і Нового року. Згадує автор і старе повір'я, за яким чорти «відміряють міркою горобців і беруть з них данину по чвері. Ті, що в мірці — залишаються їм, а котрі зверху — відпускають на волю» [7, с. 119]. В. Скуратівський вважав, що це є причиною того, що мало їх біля людських жител: «І дійсно, під цю пору гороб'ячих гуртів помітно меншає» [7, с. 120].

Ще в середині XIX ст. вчений А. Афанасьєв відзначав, що у східних слов'ян дуже в повазі був вогонь, його шанували як святу річ з давніх часів, йому приписували чародійні сили, проводили освячення [2, с. 35—41]. Таким було осіннє свято українців «Свято свічки», де вогонь відігравав головні роль.

Булашов Г. у праці «Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях», яка з'явилась на початку XX ст., писав, що давні українці практикували постійне пошановування вогню, чи стосувалось це освячення води, чи при спалюванні Дідуха після Різдва, чи при інших обрядодіях з вогнем [3, с. 211—212].

Щодо українців Буковини, то питаннями дослідження осінніх рідновірських свят практично ніхто не займався.

В давні часи на українських землях важливим осіннім святом вважалось свято ластівок та горобців, християнське свято Семена Странника (преподобного Семеона Стовпника), свято «Весілля свічки». Тобто, на 1 вересня (14 вересня за ст. ст.) припадало декілька свят, які виникли в глибоку давнину і внутрішнього зв'язку між собою не мають, хіба що за винятком свята ластівок та горобців.

Було повір'я, що у день 1 вересня ластівки збираються усі разом, обирають собі ватажка, розмовля-

Іл. 1. Свято «Весілля свічки», м. Чернівці, 2002 р.

ють між собою, згадують, що минулого літа було доброго у них та що поганого, і скаржаться на горобців, які захоплювали їх гнізда, викидали звідти яйця або ластів'яток, які ще не вміли літати.

У зв'язку з такими віруваннями було заборонено восени чистити криниці, щоб вони не залишались без води, оскільки може втратитись зв'язок з вирієм, і ластівки загинуть. Культ джерел і криниць був поширеним у різних місцях України, в тому числі і на Буковині. Практично в кожному селі є криниця або джерело, вода з яких вважається цілющою. У християнські часи біля таких джерел ставились хрести або невеличкі каплички. Як правило, ці джерела прив'язані до певних святих християнського календаря, але часто вони мають народні назви, які вказують на те, що це були місця давніх дохристиянських поклонінь.

Розповідали ластівки також про те, хто з дітей чи дорослих руйнував їхні гнізда або забирав чи розбивав на місці яєчка. Також згадували людей, які гарно з ними поводитись, укріплювали гнізда гілочками чи дощечками, й дякували своїм господарям, у яких під стріхою хати чи хліва або всередині стайні робили гніздечка.

Синкретизм християнства і язичництва простежується у накладанні свята Семена на язичницьке свято «Весілля свічки» або «Весілля комина», яке відзначалося 1 вересня. Вважалося, що в це день «під іменини», її потрібно білити, наносити новий розпис на горні, прикрашати. З цього часу починають запалювати свічки для освітлення хати, оскільки рано вечоріє.

Це рубіжне свято, оскільки переходить життя у новий сезон, а з ним і народна обрядовість [5, с. 298].

Поступово свято Семена поєдналося зі «святом свічки». У кінці XIX ст. за народним уявленням ластівки вже радилися зі своїм покровителем — св. Семеном, як їм відлітати у вирій (ірій). В етнографічній літературі можна зустріти такий зміст повчань св. Семена до ластівок: «Ви, вісники неба й весни, не повинні летіти повітрям, бо дуже стомитесь і небезпечно від шулік, а тому ви мусите ховатися в криницях, а відтіля ближче перелітати в підземне царство душ-духів, потішити їх, а відтіля і в ірій — царство праведних душ. А в раю-ірію вічне літо, тепло, зелено, врожайно, вічно гріє і світить там сонечко. А рай-ірій сполучається близько з небом, відкіля весною і прилітають ластівки» [6, с. 155].

Оскільки ластівки одними з перших повертаються з теплих країв на Буковину, тому й було вірування, що ластівки приносять весну. А весна — дуже очікувана пора для буковинця, особливо для того, хто займався сільським господарством [1, 1995, т. 2, с. 5].

Ластівка вважалась «божою пташкою». Побутували християнські легенди, що ластівка носила в дзьобі воду Христу, коли він був розп'ятий, викрадала цвяхи, коли кати збирались його розпинати, і т. ін. Тому дітям суворо заборонялось руйнувати ластів'ячі гнізда. Вважалося, що садибу, де було скинуто гніздо ластівки, спіткає якесь нещастя — або пожежа виникне, або хтось із дорослих помре, не буде врожаю тощо. Особливо цінувалось, коли ластівки гніздилися під стріхою хати чи в хліві. Це засвідчувало, що в цьому господарстві немає нечистої сили, бо інакше «божа пташка» тут би не гніздилась.

В українців ластівки дуже шанувались і вважались майже святими. Заборонялось брати їх у руки, бо тоді на голові можуть вийти струпи (гнойовики). Вважали, що той, хто торкнувся ластівки, обов'язково зазнає біди.

Ластівки відлітали непомітно для людей. Ніхто ніколи не знав, куди вони діваються. Люди думали, що вони беруться за лапки і через криниці відлітають у інший світ. Тому й не можна було восени чистити криниці, щоб не порушити спокою ластівок та їхнього відльоту.

Слово «ластівка» в українців символізує почуття ніжності, любові, доброти, яка, відповідно до свого роду, належала жіночій статі. Тому чоловіки-

буковинці часто називають цим словом кохану дівчину, дружину. Вважалося, що в ластівці міститься душа жінки. Якщо ластівка звила гніздо біля хати, то вона принесе щастя, добро, благополуччя.

Ластівка могла бути й вісником нещастя. Наприклад, якщо ластівка залетить у відчинене вікно чи двері до кімнати, то це віщувало смерть когось із сім'ї або родини.

День Семеона Стовпника тобто, на 1 вересня (14 вересня за ст. ст.) вважався також днем горобців. У с. Ширівці, що знаходиться у Прутсько-Дністровському межиріччі (Хотинщина — Закарпаття Буковина), люди 40—50-річного віку ще пам'ятають, як їм у дитинстві батьки розповідали про «день горобців» [1, 1999, т. 12, с. 4]. Горобці є пташками, які дуже дошкуляли селянинові: вони скльовували зерно на ниві після посіву, довбали плоди в садах, виїдали зерно на колосках тощо.

В етнографічній літературі з календарної обрядовості є відомості про уподібнення горобців з людьми, які в суботу відпочивають: «У багатьох місцевостях горобців уподібнювали до жидів, а навіть деінде називали горобців жидами й вірили, що горобці разом з жидами справляли суботами шабаш і шкоди в цей день не заподіювали. Тому й намагалися в суботні дні сіяти те, що найбільше «виїдають» горобці...» [6, с. 160].

На Буковині відома легенда, яка поширена і по всій Україні, про те, що в день горобців (на св. Семена) чорт залишає частину горобців на землі, а решту віддає іншим нечистим силам на з'їдання. Якщо в ніч на Семена йде гроза з блискавкою, то вважалося, що саме тоді чорти розправляються з горобцями [1, 1999, т. 1, с. 7].

На 1 вересня (14 вересня за ст. ст.) припадає також свято «Весілля свічки». Свічка як частинка сонця, як частинка його тепла і сонячного неба завжди була присутня в сімейних та календарних обрядах. Зі свічкою освячували народження дитини, нею («батькові свічки») обрядово освітлювали шлях молодим у шлюбне життя під час весілля, з нею проводжали людину в останню земну дорогу на похороні, зі свічкою відбувалось поминання покійників. Свічка мала горіти в хаті на Різдво під час Святої вечері. Зі свічкою освячували воду на Водосвяття. Без свічки не можна було освятити великодній кошик. Свічку прив'язувала дівчина до віночка і пускала на воду під час свята Купала. Відомі, шановні свічки, які залишались у шані і після прийняття християнства. Свіч-

ки використовувались як «громові», «Трійця», «хрещеницькі», «вінчальні». Ні один обряд календарної обрядовості не обходився без свічки.

Зокрема, на Буковині під час Святої вечері цілу ніч світили свічку. Так, наприклад, етнограф С. Килимник писав: «Відомо нам, що й до останнього часу під час громовиці-бурі, пожежі, ворожому нападі — світили свічку» [6, с. 169]. Ввечері напередодні дня Спасу у передгірній та рівнинній зонах Буковини був звичай сукати обрядову свічку «Трійцю», яка мала використовуватись при проведенні різних календарних і сімейних обрядів впродовж всього наступного року. Для цього господар готував віск з власної пасіки, а якщо пасіки не було, то придбав його у пасічників завчасно. При суканні свічки «Трійці» господиня повинна була тримати шнурочок гнота, а господар сукати. Цим підкреслювалась важливість виготовлення цієї універсально ритуальної свічки, в той час як інші свічки, навіть для весілля, сукала жінка. «Трійця» складалася з трьох свічок, відповідно до назви.

При укладанні кожної свічки жінка брала квіти, які були зібрані і освячені ще під час Зелених Свят, Купала, Маковея, і обкладала свічки. При цьому господар до кожної свічки промовляв замовляння-звернення. До першої проголошував побажання світу сонця до землі, садів і нив. До другої — прохання до сонця, місяця, зірок та неба, щоб були поблажливі до людей і тварин. Третє звернення до лісів, вод та праведних душ, для яких сукалась третя свічка.

В давні часи вузлик з дарами природи і свічкою несли до місця освячення — священний ліс-гай, святилища-городища, а в християнські — до церкви. На площі біля церкви принесене до освячення ставили на землю рядами, а священник обходив ряди і кропив водою та обкурював кадильніцею.

У ХІХ ст. на Буковині ввечері перед святом Свічки хлопці і дівчата збиралися в хаті, де часто відбувалися вечорниці. Тут і справляли Свічине весілля. Хтось за попередньою домовленістю приносив велику свічку, зроблену з бджолиного воску. Біля свічки ставили невелику ляльку, яка була за хлопця. Серед присутніх вибирались дійові особи весілля: «весільний батько» та «весільна матка», «дружби», «свашки», «сваха», «сват», «батько й мати молодої».

Дійові особи весілля імітували обрядодії справжнього весілля, співали відповідно до певних етапів весілля пісні, виголошували промови.

Під кінець свята дівчата співали пісню про свічку, а господиня, в якій зібралась молодь, в цей час запалювала свічку і одягала на неї віночок з квітів та невеличку хустину.

Вже в покоси сиві одяглась земля,
Свічечці-царівні справимо весілля.
Просимо вас, газди і газдині,
Бо «Весілля свічки» святкуємо ми нині.
Одягнемо свічку у шати княгині,
Бо «Весілля свічки» ми святкуєм нині.
Сватаємо свічку у святого сонця,
Щоб світило вічно воно у віконці.
Одягнемо свічку за старим звичаєм,
Одягнемо свічку в весільний віночок,
Щоб світила вічно теменької ночі.
Наша свічка нині як царівна красна,
У вашій хатині хай вона не згасне

[1, 2002, т. 2, с. 5].

Від цієї свічки кожен учасник запалював свою свічку і ніс її додому. Вважалося, що ця свічка буде охоронником домашнього спокою, принесе благополуччя. Дівчатам вона повинна була забезпечити щасливу шлюбну пару. Свічку, запалену на весіллі свічки, несли, коли збирались врожити або просто дізнатись про свою долю («читати зодію»). Вночі молодь розходилась додому з жартами і піснями, які зазвичай співали в кінці весілля. Так, жителька с. Владична Хотинського району Мігала-тук Ганна (55 років) розповідала, що з десятирічного віку вона пам'ятає, як після «Весілля свічки» молодь розходилась додому з піснями [1, 2002, т. 2, с. 6—7]. Як правило, священик дізнавався, хто приймав участь у весіллі свічки, і наступної на-ділі виголошував у церкві догану тим дівчатам, які брали участь у обряді.

Семантика свічки виступає при цих календарних обрядах як прообраз сонця, життєдайної сили землі, а відповідно і людини. Доречно зазначити, що віск, з якого вперше почали робити свічки, вважався продуктом сонця, продуктом богів.

Відновлення обряду «Весілля свічки» на початку ХХІ ст. відбулося у м. Чернівцях (15 вересня 2002 р.) громадою «Сяйво» за участю студентів педагогічного факультету Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича (Іл. 1).

Синкретизм християнства і язичництва можна бачити в тому, що християнська церква прийняла символ-прообраз світла-сонця в ареолі навколо го-

лів святих, а також використовує свічку на всіх обрядах сімейного і календарного циклу.

При спалюванні покійників у далекі дохристиянські часи відомий жертвний вогонь, коли людина з вогнем відправлялась у небо-вирій.

Від дня «Весілля свічки» розпочинались осінні молодечі ворожіння. Так, день «Весілля свічки» дівчата спостерігали за ластівками. Якщо бачили ластівок у парі, то це і дівчині вщувало пару в близькому часі [1, 2002, т. 2, с. 8].

Свято Світовида, Друга Пречиста (за християнським віруванням). На Буковині це свято з кінця ХІХ ст. називають Другою Богородицею. Відзначається воно 21 вересня. Цього дня, за християнським вченням, народилась мати Ісуса Христа Марія.

У цей день з давніх часів було заведено збирати лікувальне зілля на луках та полях. Оскільки це свято припадає на час осіннього сонцестояння, то в давнину цього дня відзначалось рубіжне свято Світовида, яке тоді було рухомим і залежало від положення сонця, фаз місяця та стану природи (хоча цей рух коливався в межах одного тижня).

В етнографічній літературі подаються відомості, що в цей день у давні часи і аж до ХVІІ ст. святкували свято «Роду-Рожаниць» — добрих духів, опікунів нив, творців урожаю. В одному з середньовічних писемних джерел — «Слові св. Григорія» звичай святкування добрих духів «Рожаниць» ганьбитися: «Како погани кланялися идолам и треби им клали... по святом крещении чреву работни попове уставица тропар прикладати Рожества Богородици к рожаничної трапезе, откладала деющеца...» [6, с. 172] Тобто, тут ми маємо докори священикам, що вони приєднали свято Різдва Матері Божої до свята Рожаниць і в такий спосіб підтримують поганське (рідновірське) свято.

Оскільки основні роботи по збиранню врожаю закінчувались, то починались гуляння, танці, вечорниці. В цей день надавались особливі права дівчатам, які могли вибирати серед хлопців пару до танців.

На Буковині в цей день молодь танцювала по-особливому. Дівчина підходила до хлопця, запрошувала його до танцю, виймаючи з-під пояса хустинку-ширінку. Хлопець брав хустинку за один кінець, а дівчина за інший, піднімали її вгору і так танцювали по колу. Всім присутнім на святі було видно, кого дівчина собі вибрала до пари або має просто дружні стосунки.

На мою думку, це свято в давні часи було ще святом жінок, започаткувавшись у часи, коли жінки відігравали головну роль у господарському і суспільному житті, в ті часи, які названі в історичній літературі «матріархатом».

У цей день діти вітали матерів зі святом. Дівчата, які навчилися вишивати, дарували або показували матері свою першу вишиту хустинку-ширінку, промовляючи: «На щастя, на здоров'я, за те, що глу (голку. — О. Г.) у руках тримати навчили...» [1, 2002, т. 2, с. 9].

Хлопці намагались до цього дня зробити якусь цінну річ з дерева (сільничку, кожівку, коновку, гарчик тощо) і, даруючи матері або сестрі, промовляли: «Бог мені допомагав, діла навчив, щоб Вас обдарувати, видно не дарма на світі жию». Дорослі доньки дарували мамі вив'язані рукавиці, панчохи, а на Гуцульщині — ногавиці [1, 1998, т. 1, с. 12]. У цей день було заведено йти до бабусь, якщо вони жили окремо, і вітати вінком з калини.

Калина в українців була символом дівочої цнотливості, краси, любові. Є багато пісень, в яких оспівується дівчина-калина, яка прощається зі своїм дівочтвом, проводить або зустрічає свого милого. В образі калини також передається жаль і туга за прожитими роками, вічна розлука тощо. Калина часто ототожнюється з незламністю, вірністю батьківщині, патріотизмом.

Калина оспівувалась у колядах дівчині. Так, у коляді-щедрівці оспівувалась дівчина з найкращими внутрішніми і зовнішніми рисами:

...Ой рясна-красна в лузі калина,
А ще найкраща в батька донька Марія:
По воду йшла, як бджілка гула,
З водою йшла, як зірка сяла...

Молода княгиня, як краса червоної калини, оспівана й у весільних українських піснях:

...Ой під лісом битая доріженька,
А серед лісу рублена криниченька,
Коло криниці червона каленинька:
Ой туди їхав Юрасько з боярами,
Йому калина дорогу заступала.
Вийняв шабельку, став калину рубати,
Та стала йому калина промовляти:
«Ой для тебе ця калина саджена,
Тільки для тебе Маруся наряджена...»

[6, с. 109].

В іншій весільній пісні дружки співають молодому подружжю про три чарівні зілечка:

«Ми вілечка вили,
Три зілечка клали:
І руту, і м'яту,
Хрещатий барвінок,
Пахучі васильки,
Калинові вітки,
Щоб любилися дітки» [4, с. 459].

Крім калинового віночка, несли щось із традиційної одяжі (сорочку, хустину або рушник, горботку, трай-сту), але лише те, що було зроблене власними руками.

Наближаючись до хати, викликали бабусю на подвір'я піснею:

А хто в цім гнізді? Сива голубка.
Рано вставала, дзюбчиком пряла,
Крильцями ткала,
Своїх маленьких діток вбирала.
Своїх маленьких діток вбирала
Та й на дорогу їх споряджала,
Крилом сивеньким сльозу втирала
Та й у віконце їх визирала.
Та й у віконці з ранку до ночі
Крилом втирала сивенькі очі.
Не плач, голубко, та й ни дивиси,
По східцях з ганку та й си спустиси.
По східцях з ганку йди на стежину,
Стрічай велику свою родину.
Стрічай родину, та й дякуй Богу,
Що їй вказав до тя дорогу [1, 1989, т. 8, с. 11].

Під час свята бабуся раділа, бо чекала шани від онуків. Давала кожному, хто з онуків приходив, по голівці маку, освяченого на Маковія. При цьому промовляла: «Дякую, дорога (чи дорогий) онуко, за честь і дарунок. Візьми цей мак, най наш рід ніколи не переведеться» [1, 1989, т. 8, с. 12]. Далі запрошувала дітей до хати і починалось застілля. Якщо бабуся була немічна або жила в бідності, то онуки приносили зі собою страви і спільно обідали. Серед страв обов'язково мала бути кутя.

Цього дня ввечері прийнято було засилати сватів до дівчат. Тому господарі, які очікували на сватів, мали бути дома до заходу сонця.

У багатьох селах Буковини цей день ще є храмовим святом. Так, у с. Кам'яна, що в передгірній Сторожинеччині, хлопці завчасно замовляли музик, влаштовували на майдані («біля кирниць») поміст на стовпах. Тут два дні на свято Другої Богородиці відбувалися сільські храмові гуляння.

Храмове свято в цьому селі не пов'язане з освяченням церкви, оскільки церква була освячена восе-

ни на св. Михайла. Якщо парубки та дівчата під час свята проводили час на майдані в танцях, то хлопці і дівчата, що ще не були в парубочій і дівочій громаді, забавлялась у гру, яка називалась «Варити кашу». З ними забавлялась і малеча.

На вигоні біля річки або ставка викопували неглибоку яму, в яку дівчата відрами наносили води, розмішували з глиною, доки не виходила глиняна «каша». Всі ставали колом біля ями. Хтось із дітей промовляв:

— Вогник, палиси, кашко, вариси.

Усі разом сплескували в долоні і розбігалися в різні боки зі словами:

— Вогник си запалив, горшок закипів.

Одна з дівчаток зверталась до інших:

— Треба хлопців скликати та йти годувати.

Всі дівчатка гукали: «Хлопці, йдіть їсти кашу!», а ті запитували, яка каша: чи солена, чи ні.

Хлопці підходили «солити кашу», крадучись, намагаючись доторкнутись рукою до глиняної каші, а дівчата зіштовхували їх у яму-миску.

Потім усі йшли до води вмиватись, витираючи руки в хустинки-ширінки, які приносили з собою дівчата. Якщо хлопець взяв у дівчини ширінку і витер руки, то це вже був знак, що він її вподобав. Важалось, що в такий спосіб «зав'язувалась пара», тобто — невдовзі буде весілля.

У ту глиняну кашу вкидали зілля і місили ногами, щоб сила в ногах була. При цьому приказували: «Гупа-гупа, йде сила до пупа, від пупа — до грудей, від грудей — до очей, від очей до рук, би не знали мук. Всього зроби, на що очі си подивили».

Далі набирали тієї «каші» і несли ворогам. Ворогами були камінці на березі. Клади «каші» на камінці і приказували: «Кусай, воріже, кашку, як тобі тяжко, а мене лиши, бо йду до тебе з хлібом». У такий спосіб мовби розкривались помисли ворогів і запобігалась їхня ворожість.

Після цього знову мили руки в річці, але цього разу вже не витирали хустинкою, а залишали, щоб самі висохли. При цьому вважалось, що «злі сили так висохнуть, як вода на руках» [1, 2003, т. 9, с. 4].

Отже, українці Буковини у кінці XIX ст. мали цілу систему народних осінніх свят і обрядів, які частково були пов'язані з християнством або залишались у практиці язичницькими.

1. Етнографічний музей Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича (МЄЕ ЧНУ). — Матеріали етнографічної експедиції Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича 1989—2003 рр.
2. Афанасьев А. Поэтические воззрения славян на природу / А. Афанасьев. — Т. 2. — М., 1995. — 400 с. — (2-е изд.).
3. Булашов Г. Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та вірування / Г. Булашов. — Київ, 1992. — 414 с. — (2-ге вид.).
4. Грінченко Б. Словник української мови : у 4 т. / Б. Грінченко ; за ред. С. Єфремова, А. Ніковського. — Т. 2. — Київ : Горно, 1927. — 464 с. — (3-е вид., випр. й доп.).
5. Історія релігії в Україні. Т. 1. Дохристиянські вірування. Прийняття християнства / за ред. проф. Б. Лобовика. — Київ, 1996. — 384 с.
6. Килимник С. Український рік у народніх звичаях в історичному освітленні / С. Килимник. — Т. 5. Осінній цикл. — Вінніпег ; Торонто, 1963. — 288 с.
7. Скуратівський В. Місяцелік. Український народний календар / В. Скуратівський. — Київ, 1983. — 208 с.

Olexandr Kozholanko

ON SEPTEMBER FOLKLORE FESTIVALS OF BUKOVINA

In the article have been analyzed September folklore festivals of swallows, sparrows, Candle wedding and Christian memoration of Semen the Wanderer. Pedagogic character of swallows' and sparrows' festivals have been traced through a proprietor's preparation of more easy entrances in the nests as well as combination of mentioned customs and rites with those of Candle wedding and Semen the Wanderer performed on children's view.

Keywords: swallows, sparrows, saint, Christianity, candle, paganism, kindness, rockets, viburnum.

Olexandr Kozholanko

СЕНТЯБРЬСКИЕ НАРОДНЫЕ ПРАЗДНИКИ НА БУКОВИНЕ

В статье исследованы сентябрьские языческие праздники ласточек, воробьев, «Свадьбы свечи» и христианский праздник Семена Странника. Прослежен воспитательный характер праздника ласточек и воробьев, когда перед праздником делались хозяином, в присутствии детей, гнезда, дощечки для облегчения вхождения ласточек в гнезда и др. Исследовано сочетание праздника Семена с языческим праздником «Свадьбы свечи».

Ключевые слова: ласточки, воробьи, христианство, свеча, язычество, доброта, вечерницы, калина.